

למה אנחנו צועדים?

רציונל

נרצה לדבר עם החניכים על ההיסטוריה של מצעדי הגאווה בישראל, איך הם נראו אז והיום והאם הם קשורים? בתוך זה נתייחס לפערים שיש בקהילה הגאה כיום, דרך ההבדלים המובהקים שיש בין מצעד הגאווה בתל אביב לבין האחד בירושלים (או בפריפריות השונות) בין אם במרכז העיסוק או בין אם התחושות שעולות שם, המצעדים, וכך גם הקהילה.

מטרות

1. היכרות עם ההיסטוריה של הקהילה הגאה בישראל ובפרט מצעדי הגאווה
2. להזכיר לחניכות דרך ההיסטוריה את הסיבות שעבורן אנחנו צועדות (מחאה וחגיגה של ההישגים הקיימים)
3. החניכות יתעמקו בהבדלים בין המצעדים ויתעסקו בחשיבות ההבנה שלהם בקהילה.

מתווה וחלוקת זמנים

מהלך	זמנים
פתיחה	15 ד'
מתודת תיאטרון+דין	25 ד'
קריאה ודין "איך הכל התחיל?"	30 ד'
הכנת שלטים	25 ד'

עזרים וציוד: הדפסת נספחים, מחשב/טלפונים לסרטון, טושים, לורדים, קרטונים, בריסטולים דפים וחומרי יצירה

1. פתיחה:

סבב שם + לשון פניה, מה הדבר שאני הכי אוהבת בחודש הגאווה?
 משחק פתיחה: פינג פונג שירי גאווה/שירים על הקהילה : החניכים מחולקים לשתי קבוצות כל קבוצה בתורה צריכה לשיר שיר בקטגוריה, עד שהקבוצה שלא מצליחה למצוא עוד שיר שלא נאמר נפסלת.

2. מתודת תיאטרון

מחלקים את החניכות לשתי קבוצות, כל קבוצה תדמה מצעד אחר, המצעד בתל אביב והמצעד בירושלים.
 (אפשר גם איך נראה הוא היה נראה מצעד/אירוע גאווה בעיר של הקבוצה)
 הקבוצה צריכה לצעוד את המצעד ולחקות דימויים שעולים להם בראש בהקשר של אותו המצעד.
 אפשר להציע לחניכות שבכל קבוצה יהיה יחיד או זוג (תלוי בגודל הקבוצה) שיהיו מתנגדי המצעד, גם הם יצטרכו לדמות דימויים של אותו המצעד.
 *חשוב לציין כי חלק מהדימויים של המצעדים האלו יכולים מאוד בקלות להפר את המרחב הבטוח, לכן מומלץ שהמדריכות יהיו עם הקבוצות בזמן העבודה. עדיף שלא יורידו את הרעיונות, אלה ימצאו תחלופה (לא אלימות פיזית או מילולית מוגזמת, אבל להיות קוויריות ולעשות קרב ריקודים כמו בסרטים במקום אלימות פיזית).
 לחניכות יש זמן עבודה של 10 ד' ואחרי כל קבוצה מציגה את התוצר שלה וחוזרים למעגל.

נשאל:

- איזה דימויים יש למצעדים האלו?
- זה דברים לא מציאותיים, זה דברים שראיתם?
- מה אנשים בקהילה חושבים על המצעדים האלו?
- מה אנשים בחברה הישראלית חושבים על המצעדים האלו?
- איך נראית גאווה בעיר שלנו?
- למה המצעדים שונים בכל עיר?
- יש אחד יותר חשוב לדעתכם?
- זה חשוב לכן לחגוג את חודש הגאווה?

3. קוראות איך הכל התחיל? על סטנוול והמצעד הראשון

לא היו להם דגלים, גם לא משאיות מקושטות רקדנים. לא היו ביניהם זוג אמהות או אבות מחייכים, גם לא סבתות תומכות או תיירים שזופים. אפילו תקציב לא היה להם. אבל הייתה להם מטרה אחת ברורה: ללכת ברחוב בלי בושה. השנה היא 1970, המקום ניו יורק. התאריך למצעד הגאווה הראשון נקבע ל-28 ביוני, יום השנה הראשון ל"מהומות סטנוול", שהציתו את אש המהפכה שנה אחת קודם.

נשאל:

- יודעות מה זה מהומות סטנוול? מישהי יכולה להסביר? (אם כולן לא יודעות: מהומות סטנוול מתייחסות לאירוע ביוני 1969 שבו שוטרים נכנסו לבר גאה במטרה לעצור חברי וחברות הקהילה, כמו בדרך כלל, רק שהפעם הם נתקלו בהתנגדות אף אלימה מצד הלהט"בים)
- התיאור של המצעד מזכיר לכן את המצעדים שאתן מכירות? למה כן או למה לא? מה ההבדלים?
- למה הם צעדו לדעתכן?

ובינתיים בישראל

ניצני הגאווה הגיעו לתל אביב באמצע שנות ה-70. "מצעד המסכות", שהתקיים בשנת '74 בכיכר מלכי ישראל, היה לאירוע הפומבי הראשון של הלהט"ב. צעדו בו כעשרים להט"בים עם מסכות על פניהם מחשש שייחשפו. סיוון מלכיאור, יו"ר האגודה לשמירת זכויות הפרט, היה היחיד שהסכים לצעוד בפנים גלויות.

5 שנים אחר-כך הראו להט"בים את פניהם בפומבי שוב כשקיימו את "מצעד הנעימים והנעמות", בעזרתם של הדודים הגאים מאמריקה, כמה עשרות צעדו בנעימים בצהרי יום שישי בכיכר מלכי ישראל, ודרשו שוויון זכויות. עוברי אורח סקרנים מחו על הפרובוקציה והתועבה. חלקם התלוננו על הפרובוקטיביות של הצועדים, שהיו, אגב, לבושים בחליפות.

נראה את הסרטון בנספחים **Gay demonstration in Tel-Aviv 1979**

- מה אתן חושבות? ידעתן על הדברים האלה?
- אתן חושבות שהמצעדים האלו החזיקו? למה כן או למה לא?

נספר שזה היה המצעד האחרון בארץ עד שנות ה-90

ממשיכות לקרוא:

רק בשנות ה-90 קיבלה הקהילה הגאה בישראל ביטחון לצאת מחדש מהארון. אירועים קטנים התקיימו במהלך אותן שנים, אך רק בשנת '98 יצעד המצעד העברי הראשון. זה יקרה זמן קצר אחרי שדנה אינטרנשיונל תזכה באירוויזיון ותוציא קהילה שלמה מהארון. נישאים על כנפי הנוצות של ז'אן פול גוטייה, יצעדו אלפי להט"בים ברחוב אבן גבירול בתל אביב, במה שייתפס עם השנים כ"מהומות סטנוול" הישראליות. באותו היום ייכתב פרק חדש בתולדות המאבק הלהט"בי לשוויון וקבלה. פרק מלא גאווה.

נשאל -

- במה אתן מרגישות שהמצעדים של שנות ה-90 ושל היום שונים מאלה של שנות ה-70? (בארץ וגם בעולם)
- אתן מרגישות שחלק מהמצעדים היום יותר לוקחים תפקיד של מסיבה ופחות מחאה? למה זה קורה לדעתכן? מה כל אופי של מצעד מספק ולאן הוא מתאים?
- איפה זה פוגש אתכן השנה? אתן מרגישות שיש לנו מצעד יותר מחאתי או מסיבתי?
- זה חשוב בעיניכן להכניס את החטופים והמלחמה למצעד? למה כן או למה לא?
- מה אנחנו יכולות לדרוש באירוע גאווה השנה? מה הייתן רוצות לדרוש?

4. מתודת סיכום ורפלקציה

נכין ביחד שלטים לאירועי ומצעדי הגאווה של השנה

איך הכל התחיל? על סטונוול והמצעד הראשון

לא היו להם דגלים, גם לא משאיות מקושטות רקדנים. לא היו ביניהם זוג אמהות או אבות מחייכים, גם לא סבתות תומכות או תיירים שזופים. אפילו תקציב לא היה להם. אבל הייתה להם מטרה אחת ברורה: ללכת ברחוב בלי בושה. השנה היא 1970, המקום ניו יורק. התאריך למצעד הגאווה הראשון נקבע ל-28 ביוני, יום השנה הראשון ל"מהומות סטונוול", שהציתו את אש המהפכה שנה אחת קודם.

ובינתיים בישראל

ניצני הגאווה הגיעו לתל אביב באמצע שנות ה-70. "מצעד המסכות", שהתקיים בשנת '74 בכיכר מלכי ישראל, היה לאירוע הפומבי הראשון של הלהט"ב. צעדו בו כעשרים להט"בים עם מסכות על פניהם מחשש שייחשפו. סיוון מלכיאור, יו"ר האגודה לשמירת זכויות הפרט, היה היחיד שהסכים לצעוד בפנים גלויות.

5 שנים אחר-כך הראו להט"בים את פניהם בפומבי שוב כשקיימו את "מצעד הנעימים והנעמות", בעזרתם של הדודים הגאים מאמריקה, כמה עשרות צעדו בנעימים בצהרי יום שישי בכיכר מלכי ישראל, ודרשו שוויון זכויות. עוברי אורח סקרנים מחו על הפרובוקציה והתועבה. חלקם התלוננו על הפרובוקטיביות של הצועדים, שהיו, אגב, לבושים בחליפות.

רק בשנות ה-90 קיבלה הקהילה הגאה בישראל ביטחון לצאת מחדש מהארון. אירועים קטנים התקיימו במהלך אותן שנים, אך רק בשנת '98 יצעד המצעד העברי הראשון. זה יקרה זמן קצר אחרי שדנה אינטרנשיונל תזכה באירוויזיון ותוציא קהילה שלמה מהארון. נישאים על כנפי הנוצות של ז'אן פול גוטייה, יצעדו אלפי להט"בים ברחוב אבן גבירול בתל אביב, במה שייתפס עם השנים כ"מהומות סטונוול" הישראליות. באותו היום ייכתב פרק חדש בתולדות המאבק הלהט"בי לשוויון וקבלה. פרק מלא גאווה.

Gay demonstration in Tel-Aviv 1979

<https://www.youtube.com/watch?v=EnNGUfXPZJM>

